

Com són els electors dels partits catalans?

Roger Buch* | rbuch@peretarres.org

Una fotografia dels electors catalans actuals ens pot permetre dibuixar quins són els perfils de les persones que voten els diferents partits polítics. El professor Roger Buch analitza com més enllà dels valors ideològics hi ha variables sociodemogràfiques que afavoreixen de manera clara el vot cap als diferents partits catalans. D'aquestes variables, la llengua habitual i l'edat són les que marquen més clarament tendències, més que no pas altres com el gènere o la classe social.

Per mirar de respondre a la pregunta de com són els electors catalans, ens basarem en el darrer Baròmetre del Centre d'Estudis d'Opinió (CEO) –publicat al gener de 2008– analitzant les respostes a diferents preguntes de l'àmbit socioeconòmic i demogràfic amb el creuament de record de vot de les eleccions al Parlament de Catalunya de 2006, utilitzant tant els percentatges verticals

* Professor de les Escoles Universitàries de Treball Social i Educació Social de la Fundació Pere Tarrés (URL)

Les opinions dels ciutadans sobre el sentiment de pertinença –Catalunya / Espanya– i la ideologia –dreta / esquerra– són molt explicatives per determinar el vot dels electors catalans

com els horitzontals.¹ Cal tenir en compte que en aquesta mostra hi trobem pocs electors de C's –a causa dels dèbils resultats que van tenir– i menys del PP dels que hi haurien d'haver –segons els resultats reals– a causa del tradicional vot ocult d'aquesta formació. Així, les dimensions de la mostra d'aquestes formacions fa que sigui difícil extreure conclusions definitives entorn el perfil dels seus electors. També cal recordar que l'enquesta recull els electors que van votar el PSC a les eleccions al Parlament, els quals només són una part dels que van votar aquesta formació a les darreres eleccions generals, on aconsegueix doblar els resultats.

Més enllà dels valors polítics

Les opinions dels ciutadans sobre el sentiment de pertinença nacional –Catalunya / Espanya– i la ideologia –dreta / esquerra– són des de fa temps molt explicatives a l'hora de determinar el vot dels electors catalans. Una gran majoria dels electors són capaços de situar-se en aquests dos eixos imaginaris,² i precisament aquest fet determina

en bona part el vot.

La posició dels ciutadans respecte l'eix nacional coincideix amb el posicionament dels partits amb aquests termes. Així, de més a menys catalanista se situen Esquerra – CiU – ICV-EUiA – PSC – C's – PP. Això vol dir que Esquerra concentra els percentatges d'electors que es consideren només catalans o més catalans que espanyols i que, al revés, el PP concentra un percentatge elevat d'electors que es consideren més espanyols que catalans.

De la mateixa manera, la posició en l'eix ideològic (esquerra / dreta) és clau per votar determinats partits. D'esquerra a dreta, hi trobem per aquest ordre: Esquerra – ICV-EUiA – PSC – CiU – C's – PP. Així, per exemple, els votants d'Esquerra i d'ICV-EUiA se situen majoritàriament més a l'esquerra que els del PSC, de la mateixa manera que els de CiU se situen més al centre que els del PP, situats sobretot al centre-dreta.

Ja ha estat comprovat reiteradament que els valors polítics són clau per determinar les preferències dels electors cap a determinats partits, però podem dir el mateix de les dades sociodemogràfiques? És a dir, més enllà del que pensen els electors; el lloc de naixement, l'edat, el nivell d'estudis, el gènere o la classe social, afavoreixen unes o altres opcions de vot? Quines d'aquestes variables ens poden donar explicacions o tendències sobre el comportament electoral?

1 Els percentatges verticals ens mostren en relació al propi electorat. Així, per exemple, podem dir que el 60% dels electors d'Esquerra són homes. En canvi, els percentatges horitzontals posen en relació amb la totalitat de la mostra. Per exemple, podem dir que el 16,4% dels homes voten Esquerra.

2 Vegeu, per exemple, l'article Reniu, J. M., «Una revisió de l'espai polític i electoral català». Eines per a l'Esquerra Nacional, número 1. Estiu 2007.

Més enllà del què pensen els electors, el lloc de naixement, l'edat, el nivell d'estudis, el gènere, o la classe social, afavoreixen unes o altres opcions de vot?

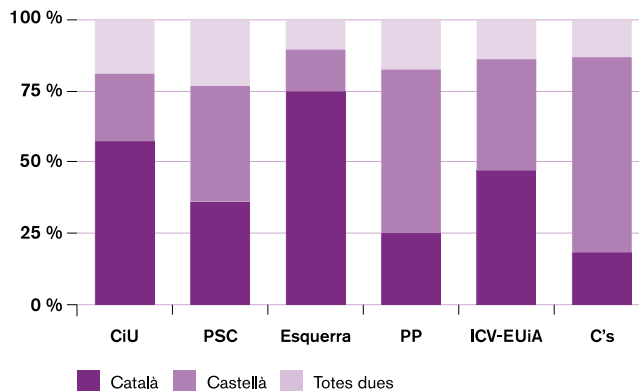
La llengua habitual i el lloc de naixement

Una de les variables més rellevants és l'ús de la llengua. En existir l'eix nacional, tot fa pensar que està molt relacionat amb la llengua. Efectivament, però no pas d'una manera automàtica. És a dir, hi ha persones que parlen habitualment català i castellà en l'àmbit familiar en els electors de tots els partits, si bé el percentatge de catalanoparlants o castellanoparlants és més elevat a les formacions polítiques dels extrems de l'eix nacional.

Per aquest ordre, hi ha més catalanoparlants entre els votants d'Esquerra (74,6%), de CiU (55,7%) i d'ICV-EUiA (44,6%), mentre que predominen els castellanoparlants al PSC (37,0%), al PP (56,1%) i a C's (67,8%). També cal destacar que el PSC i ICV-EUiA són els que tenen un electorat més divers en aquest aspecte, ja que no hi predomina cap grup lingüístic –com mostra el fet que la diferència entre catalanoparlants i castellanoparlants no superi els 7 punts percentuals, mentre que a la resta de formacions oscil·la entre el 30 i el 60%. Finalment, també crida l'atenció que C's, partit que advoca pel bilingüisme, sigui el partit amb un major nombre de castellanoparlants (67'8%) i un dels que menys percentatge té de votants que declaren utilitzar de forma habitual ambdues llengües (13'5%).

Una altra variable sociodemogràfica és el lloc naixement, el qual també està relacionat amb la llengua habitu-

GRÀFIC 1. QUINA LLENGUA PARLA HABITUALMENT A CASA? PERCENTATGES VERTICALS

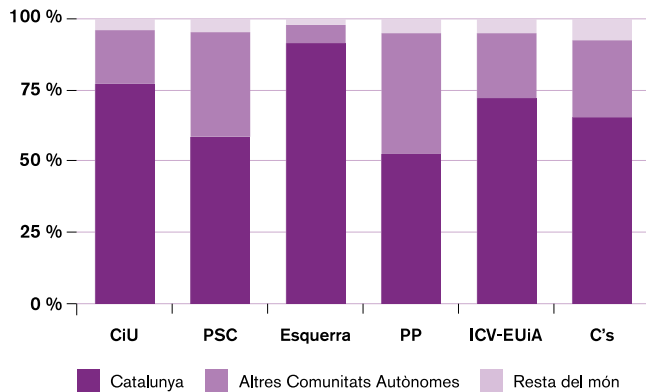

	CiU	PSC	Esquerra	PP	ICV-EUiA	C's
Català	55,7	32,4	74,6	24,2	44,6	17,6
Castellà	23	37	14,1	56,1	37,5	67,8
Totes dues	19,1	21,8	11	17,5	12,8	13,5

Font: Elaboració pròpia a partir del Baròmetre d'opinió política, CEO R-412. Gener de 2008

Hi ha votants que parlen habitualment català i castellà a tots els partits, però el percentatge de catalanoparlants o castellanoparlants és més elevat als dels extrems de l'eix nacional

**GRÀFIC 2. LLOC DE NAIXEMENT.
PERCENTATGES VERTICALS**

	CiU	PSC	Esquerra	PP	ICV-EUiA	C's
Catalunya	76,9	58	91,6	51,7	72,2	65,4
Altres Comunitats Autònomes	19,6	37,5	6,7	42,6	22,9	27,5
Resta del món	3,5	4,4	1,8	4,6	5	7,1

Font: Elaboració pròpia a partir del *Baròmetre d'opinió política, CEO R-412*.
Gener de 2008

al. Haver nascut a Catalunya afavoreix, lògicament, a tenir el català com a llengua habitual i, per tant, al vot als partits que tenen uns plantejaments més catalanistes. El fet de néixer a Catalunya té molt a veure amb l'edat, ja que la majoria dels catalans menors de 49 anys són nascuts al nostre país. La major part de persones nascudes fora de Catalunya són les que arriben al nostre país a les dècades de 1960 i 1970 provinents de la resta de l'Estat quan encara eren joves i que ara tenen més de 50 anys. Per lloc de naixement, veiem com es confirma que els partits més catalanistes tenen uns percentatges més alts de nascuts a Catalunya. Són el 91,6% d'Esquerra, el 76,9% de CiU, el 72,2% d'ICV-EUiA, el 65,4% de C's, el 58% del PSC i el 58% del PP. El fet que C's tingui un percentatge més alt de nascuts a Catalunya que el PSC s'explica per l'edat, ja que, com veurem, C's té un electorat més jove que el PSC i per això té un percentatge més alt d'electors nascuts a Catalunya.

El Baròmetre del CEO també pregunta sobre el país i la comunitat autònoma de naixement. Un estudi detallat de l'origen peninsular, que no farem aquí, ens portaria a confirmar, per exemple, que els gallecs tenen més tendència a votar el PP que no pas els nascuts en altres comunitats, i que Esquerra, com seria lògic suposar, té entre el seu electorat una proporció superior de persones nascudes al País Valencià i a les Balears que els altres partits.

El Baròmetre també pregunta pel lloc de naixement dels pares. Segons aquestes dades, la majoria de cata-

Hi ha més catalanoparlants entre els votants d'Esquerra, de CiU i d'ICV-EUiA, mentre que predominen els castellanoparlants al PSC, al PP i a C's

lans tenen el pare i/o la mare nascuts fora de Catalunya. En concret, el 50,5% dels catalans tenen el pare nascut fora de Catalunya i el 51%, la mare. Les dades també ens mostren que el fet de tenir el pare o la mare nascuts a Catalunya afavoreix el vot als partits més catalanistes. Així, majoritàriament, els votants d'Esquerra tenen els pares (75,1% el pare i 72,7% la mare) nascuts a Catalunya, així com també els de CiU (61,3% el pare i 58,4% la mare). En canvi, la majoria dels pares dels electors dels altres partits són nascuts en altres Comunitats Autònomes de l'Estat espanyol. Dels electors del PP, són nascuts a la resta de l'Estat el 71% el pare i el 68,1% la mare; dels del PSC, el 65,1% tant el pare com la mare; dels d'ICV, el 55,8% el pare i el 53,4% la mare, i dels de C's el 50,1% el pare i el 60,5% la mare.

En resum, el lloc de naixement, el lloc de naixement del pare i la mare, i la llengua habitual són variables relacionades entre elles que, com era de suposar, afavoreixen la tria de partit. Aquells que siguin nascuts a Catalunya i parlin habitualment català tindran una tendència més alta a votar CiU i Esquerra, i en canvi, els que hagin nascut fora de Catalunya o tinguin els pares nascuts fora de Catalunya i tinguin el castellà com a llengua habitual, tindran una tendència més alta a votar el PSC, el PP i C's. Insistim que això és una tendència clara, però que no es tracta pas d'una translació directa. La llengua no genera compartiments estancs de ciutadans que determinin automàticament el vot, sinó que és un element afavoridor.

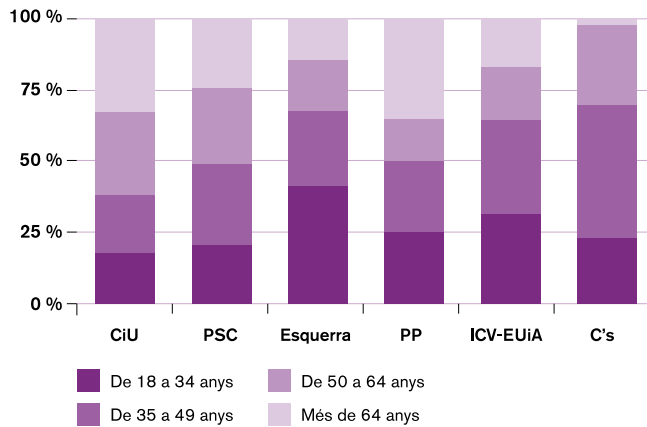
L'edat, el nivell d'estudis i el gènere

Un altra variable és l'edat. El fet de ser més jove o més gran afavoreix que es voti a un partit o un altre? Efectivament, comprovem que l'edat sí que és molt rellevant a l'hora de triar el partit. Així, analitzant els percentatges horitzontals, entre els electors que tenen entre 18 i 34 anys, el partit més votat a les eleccions al Parlament de 2006 és Esquerra; entre els de 35 a 49 anys, el PSC, i entre els de 50 a 64 anys, i els de 65 anys i més, CiU. El segment de 18 a 34 anys és el que acumula, i de molt, més abstenció, fet que pot esbiaixar alguns resultats. Així, per exemple, tot i que Esquerra supera els altres partits en la franja de 18 a 34 anys, si observem els percentatges verticals, el segment on els independentistes acumulen més electors propis és el de 35 a 49 anys.

Si analitzem els percentatges verticals observem que gairebé tots els partits conformen una estructura d'edat de tipus piramidal. Hi ha uns partits que concentren el vot entre els segments més joves i el van minvant gradualment en els segments més grans. És el cas de C's, que acumula el màxim nombre de votants (40,2%) en la franja de 18 a 34 anys. Esquerra i ICV-EUiA mantenen una estructura d'edats semblant. Tot i que tenen un percentatge més alt de votants en el segon tram d'edat (35-49 anys) que no pas en el primer, són partits amb una estructura clarament jove. Per la seva banda, CiU i PP tenen una distribució de vot en forma de «piràmide invertida» perfecta, ja que, a

Els nascuts a Catalunya o amb un dels progenitors nascut al nostre país són més propensos a votar partits catalanistes. Esquerra i CiU són els que més es beneficien d'aquesta dinàmica

GRÀFIC 3. EDAT.
PERCENTATGES VERTICALS

	CiU	PSC	Esquerra	PP	ICV-EUiA	C's
De 18 a 34 anys	17,1	20,2	40,9	24,4	30,8	22,9
De 35 a 49 anys	20,5	28,5	26,4	25,4	33,3	47
De 50 a 64 anys	29,5	27	18,6	14,4	19,1	28,8
Més de 65 anys	32,9	24,4	14,1	35,8	16,8	1,3

Font: Elaboració pròpia a partir del *Baròmetre d'opinió política, CEO R-412*. Gener de 2008

mesura que augmenta l'edat dels segments de l'electorat, augmenta el seu percentatge de votants. Així, el segment on els dos partits sumen més electors, és el de 65 anys i més. El PSC, en canvi, no segueix exactament la lògica piramidal i els segments on concentra més electorat són els de 35 a 49 anys, seguit dels de 65 anys i més. De tota manera, la seva estructura s'assembla molt a la dels partits com CiU i el PP, amb electors més envellits que la mitjana.

En definitiva, es pot observar com dins d'un dels quatre espais polítics de l'escenari català –catalanisme d'esquerres / catalanisme de drets / espanyolisme d'esquerres / espanyolisme de dretes– l'edat és un factor rellevant a l'hora de la preferència partidista. Veiem com es configuren electorats complementaris segons l'edat dels electors: CiU amb Esquerra en l'àmbit més catalanista (gràfic 4), el PP amb C's en l'àmbit espanyolista conservador (gràfic 5) i el PSC amb la suma d'Esquerra i ICV-EUiA en l'espai de les esquerres (gràfic 6). Com es pot comprovar en les tres gràfiques, a mesura que canviem de grups d'edat, canvia l'hegemonia partidista en cada espai polític. El cas més significatiu és que en el segment de més de 65 anys CiU, el PSC i el PP «escombren» respectivament Esquerra, Esquerra + ICV-EUiA i C's. De fet, podem afirmar que és gràcies al vot dels majors de 65 anys que CiU i el PSC es configuren com els principals partits de Catalunya, agafant distància dels que els segueixen.

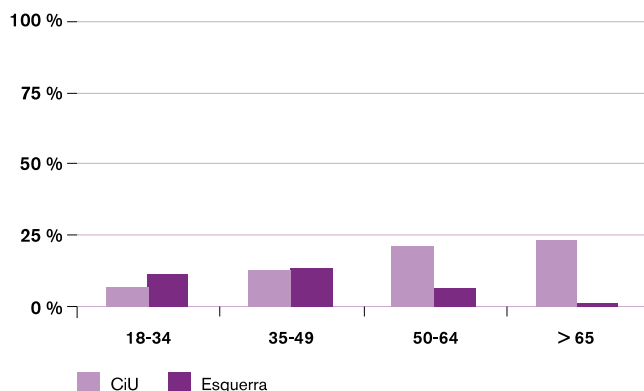
Però aquestes diferències de comportament tan grans, són fruit de la generació o de l'edat? Si fossin fruit de la

Entre els electors de 18 i 35 anys, el partit més votat a les eleccions al Parlament de 2006 és Esquerra; entre els de 36 a 49 el PSC, i entre els de 50 a 64 i més de 65 CiU

generació, en pocs anys els electors d'Esquerra i ICV-EUiA anirien substituint els de CiU i el PSC com a partits majoritaris dels seus respectius espais polítics. Si fos fruit de l'edat, significaria que els joves tendeixen a votar partits ideològicament més extrems i a mesura que es van fent anys, passen a votar els partits més moderats del seu propi espai polític. Encara no tenim la resposta. D'una banda, el resultat de les darreres eleccions generals ens duria a pensar en el factor edat, ja que antics votants d'Esquerra i ICV-EUiA es passen al PSC. Però, en canvi, mirant en perspectiva de dos o tres cicles electorals, sí que podem veure, sobretot en el cas d'Esquerra, que el seu creixement s'ha basat en mantenir votants que s'estrenaven en la segona franja d'edat, a la vegada que incorporava votants novells a la primera franja.

Una altra variable del Baròmetre que presenta unes diferències molt importants entre els diferents electorats és el nivell d'estudis. D'aquesta manera, en el si de l'electorat de CiU predominen els que han cursat estudis de FP 2 i 3 i Batxillerat Superior, conjuntament amb els que tenen acabats els estudis d'ESO, EGB, FP 1 i Batxillerat Elemental; en l'electorat del PSC també predominen aquest dos grups, però en ordre invertit; pel que fa als votants d'Esquerra, dominen clarament els que s'han format a través de la FP 2 i 3 i el Batxillerat Superior, seguit dels que tenen estudis universitaris superiors; respecte a l'electorat del PP, en aquest cas les persones que han cursat ESO, EGB, FP 1 i Batxillerat Elemental gairebé ar-

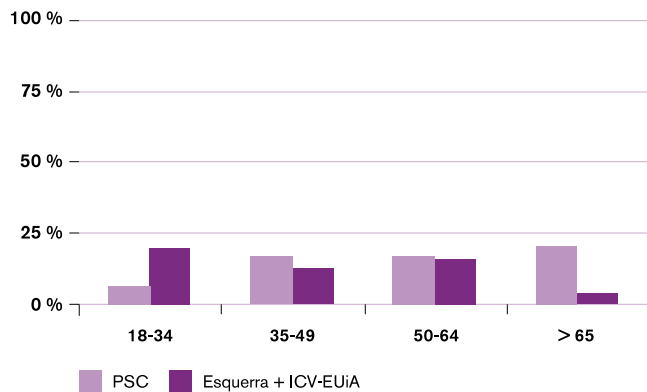
**GRÀFIC 4. PARTITS MÉS CATALANISTES.
PERCENTATGES HORIZONTALS**

	CiU	Esquerra
De 18 a 34 anys	12	15,8
De 35 a 49 anys	17,2	17,8
De 50 a 64 anys	25,2	11
Més de 65 anys	27,6	6,3

Font: Elaboració pròpia a partir del *Baròmetre d'opinió política, CEO R-412*. Gener de 2008

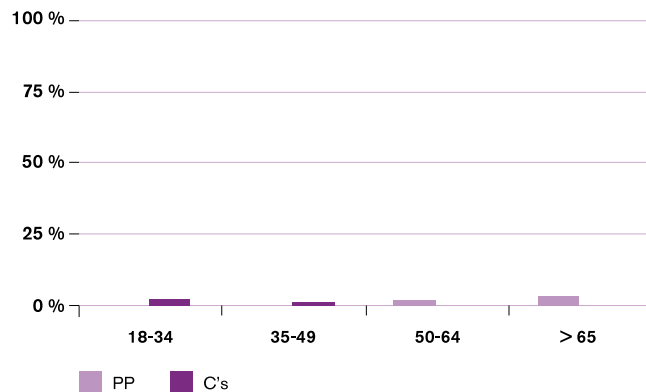
GRÀFIC 5. PARTITS D'ESQUERRES. PERCENTATGES HORIZONTALS

	PSC	Esquerra	ICV-EUiA	Esquerra + ICV-EUiA
De 18 a 34 anys	11	15,8	8,6	24,4
De 35 a 49 anys	21,2	17,8	9,1	17,8
De 50 a 64 anys	21,4	11	9,7	20,7
Més de 65 anys	25,3	6,3	2,3	8,6

Font: Elaboració pròpia a partir del *Baròmetre d'opinió política, CEO R-412*.
Gener de 2008

GRÀFIC 6. ESPANYOLISME CONSERVADOR. PERCENTATGES HORIZONTALS

	PP	C's
De 18 a 34 anys	0,6	2,7
De 35 a 49 anys	1,5	2,3
De 50 a 64 anys	3	1,3
Més de 65 anys	4	1

Font: Elaboració pròpia a partir del *Baròmetre d'opinió política, CEO R-412*.
Gener de 2008

Esquerra, ICV-EUiA i C's concentren el vot en els segments més joves de la població i el van minvant de manera paulatina en els segments més grans configurant una estructura piramidal

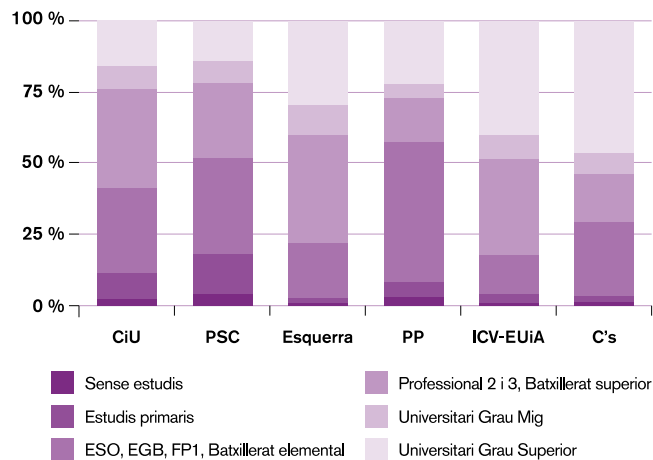
riben al 50%; finalment, les persones que tenen estudis universitaris superiors destaquen clarament en el si de l'electorat d'ICV-EUiA i C's.

Si ens centrem en els electors que afirmen tenir un títol universitari de grau superior, representen el 46% de Ciutadans, el 39,4% d'ICV-EUiA, el 29,2% d'Esquerra, el 22,2% del PP, el 15,7% de CiU i el 13,9% del PSC. En el mateix ordre, però a la inversa, se situen els electorats amb un percentatge més alt d'estudis primaris sense acabar.

Els percentatges horitzontals ens indiquen que, entre els que tenen títol universitari de grau superior, el partit amb més suport el 2006 és Esquerra (19,2%), seguit de CIU (15,5%) i d'ICV-EUiA (14,9%). Cal recordar que, si bé C's apareix com el partit que té un percentatge més alt d'universitaris, en ser votat per molt poca gent, és només el cinquè partit preferit dels qui tenen un títol universitari superior.

Aquestes diferències tan importants del nivell d'estudis dels electorats estan molt relacionades amb l'edat. Les persones que han estudiat a la universitat potser tenen una preferència especial per determinats partits, però cal tenir en compte que els partits amb un electorat més envellit com CiU, el PSC i el PP, tenen percentatges més baixos d'electors amb títol universitari. Segons el mateix Baròmetre, el percentatge de persones de més de 65 anys que tenen estudis universitaris superiors a Catalunya, és només del 7,5% –molt inferior a la mitjana cata-

GRÀFIC 7. QUIN ÉS EL NIVELL MÀXIM D'ESTUDIS QUE HA ASSOLIT? PERCENTATGES VERTICALS

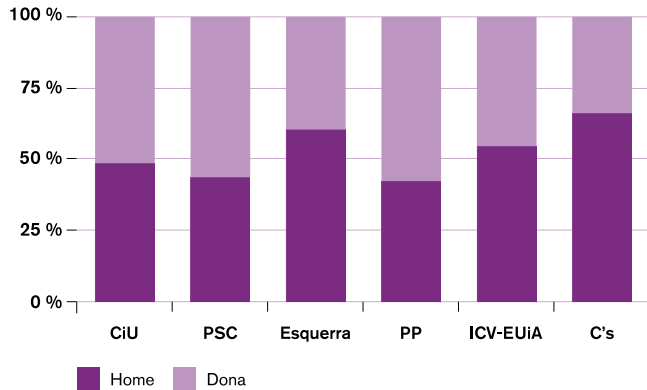

	CiU	PSC	Esquerra	PP	ICV-EUiA	C's
Sense estudis	1,8	2,7	0	2,2	0	1,2
Estudis prim. no acabats	8,9	14,5	1,9	5,2	2,9	1,2
ESO, EGB, FP1, Batx. elemental	30	33,8	20,1	49,4	14,3	27,1
Professional 2 i 3, Batx. superior	34,7	26,7	38,2	15,3	34	17,5
Universitari Grau Mig	8,4	7,8	10,6	4,6	8,2	7,1
Universitari Grau Superior	15,7	13,9	29,2	22,2	39,4	46

Font: Elaboració pròpia a partir del Baròmetre d'opinió política, CEO R-412. Gener de 2008

CiU i PP tenen una estructura «piramidal invertida» concentrant el vot en els grups de més edat. El PSC no segueix la lògica piramidal, amb sectors d'electors forts entre 35 i 49 anys i més de 65

GRÀFIC 8. GÈNERE.
PERCENTATGES VERTICALS

	CiU	PSC	Esquerra	PP	ICV-EUiA	C's
Home	48,5	42,6	60	41,9	54,4	66,2
Dona	51,5	57,4	40	58,1	45,6	33,8

Font: Elaboració pròpia a partir del *Baròmetre d'opinió política, CEO R-412*.
Gener de 2008

lana, que és del 20,1%. Cal recordar que l'accés massiu de les classes mitjanes a la universitat va començar a partir dels anys '60 i '70 i, per tant, no va afectar a es electors que ara tenen més de 65 anys.

Una altra pregunta que ens podem fer és si és rellevant el gènere a l'hora de triar un partit o un altre. El Baròmetre ens indica que els percentatges d'homes i dones estan bastant equilibrats entre els electorats, però existeixen algunes tendències que, tot i que no són gaire marcades, es repeteixen en altres enquestes consultades.

Així, alguns partits tenen una majoria d'electorat masculí mentre que d'altres, el tenen femení. Tenen electorats amb predomini masculí C's (66,2%), Esquerra (60%) i en, menor mesura, ICV-EUiA (54,4%). En canvi, el PP (58,1%) i el PSC (57,4%) tenen un electorat més femení. Pel que fa CiU, té un electorat lleugerament femení (51,5%).

Classe social subjectiva i ingressos mensuals

Si hem dit anteriorment que la llengua habitual, el lloc de naixement i el lloc de naixement dels pares, afavoreix el vot a Esquerra i CiU, podem pensar que la classe social i el nivell d'ingressos poden afavorir un posicionament determinat en l'eix ideològic. Així, aquells que se situïn en classes social més baixes poden posicionar-se ideològicament a l'esquerra i els de classes més afavorides, a la

En base als espais polítics i els grups d'edat, els electorats es complementen: CiU i Esquerra (catalanisme), PP i C's (espanyolisme conservador) i PSC i Esquerra + ICV-EUiA (esquerra)

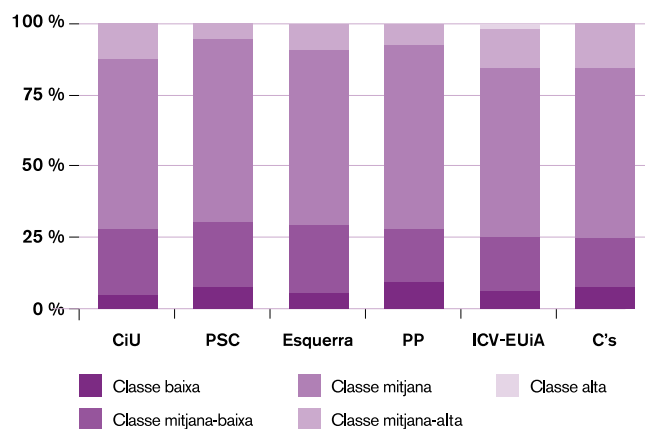
dreta, fet que afavoriria una major propensió a votar partits d'esquerres o bé de dretes.

En analitzar les respostes del Baròmetre sobre la classe social subjectiva, observem com els electorats de tots els partits se situen en posicions semblants a la mitjana catalana: una gran majoria que se situa a la classe mitjana –que aplega entre el 54% i el 65% de tots els electorats– i la resta repartida en tres grups menors: classe baixa, classe mitjana-baixa i classe mitjana-alta. Són molt pocs en tots els electorats, aquells que se situen en la classe alta: només un 0,5% de mitjana. Les diferències observades entre electorats són molt febles i no semblen demostrar que la pertinença a una classe social o a una altra hagi d'afectar el vot. És més, en l'electorat d'ICV-EUiA és on el percentatge de persones que se situen en classe mitjana-alta és més alt, quan paradoxalment és el partit que els propis electors situen més a l'esquerra en l'eix ideològic, tot i que el conjunt dels electors de tots els partits situen ICV-EUiA lleugerament menys a l'esquerra que Esquerra.

En el Baròmetre hi ha una altra pregunta relacionada amb aquesta variable que sembla que ens pot portar més informació sobre el nivell de vida. En concret, la que pregunta sobre els ingressos mensuals de la unitat familiar. En aquest cas, les petites tendències que vèiem en la pregunta anterior apareixen una mica més clares, però no per això són explicatives del comportament electoral.

Així, s'observa que els dos partits que tenen electorats amb ingressos més baixos són el PSC i el PP. En concret

GRÀFIC 9. CLASSE SOCIAL SUBJECTIVA. PERCENTATGES VERTICALS

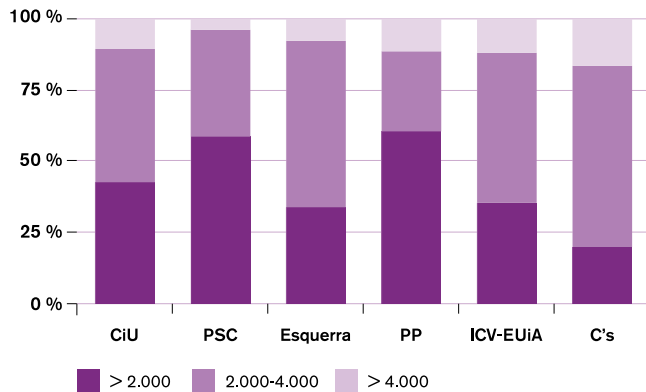
Classe	CiU	PSC	Esquerra	PP	ICV-EUiA	C's
Baixa	4,2	6,7	5	9,1	5,3	6,4
Mitjana-baixa	22,4	22,4	24,4	18,4	18,6	15,5
Mitjana	58,4	62,4	61,4	65	58,8	54,1
Mitjana-alta	12,5	5,6	8,8	6,4	13,4	13,6
Alta	0	0	0	0	1,3	0

Font: Elaboració pròpia a partir del Baròmetre d'opinió política, CEO R-412. Gener de 2008

Entre els que tenen un títol universitari de grau superior, el partit amb més suport el 2006 és Esquerra, seguit per CiU i ICV-EUiA

GRÀFIC 9. INGRESSOS FAMILIARS.

PERCENTATGES VERTICALS

Euros	CiU	PSC	Esquerra	PP	ICV-EUiA	C's
>2000	31,5	48,8	27,1	54,9	29,5	13,5
2000-4000	35,3	31	47,6	26,1	45,3	45,8
<4000	8,2	3,8	6,2	10,9	10,8	12,4

Font: Elaboració pròpia a partir del *Baròmetre d'opinió política, CEO R-412*.
Gener de 2008

el PP, el partit situat més a la dreta, és el que paradoxalment té un percentatge més alt d'electors amb ingressos més baixos. A la vegada també és cert que el segment amb ingressos més alts dels votants del PP és superior que la mitjana catalana. CiU, per la seva banda, segueix una distribució molt semblant a la mitjana catalana amb un lleuger increment també del segment amb ingressos alts, mentre que Esquerra concentra més els seus electors en la franja d'ingressos mitjos.

Les dades ens tornen a mostrar un panorama difícil d'interpretar, però que continua marcant una lleugera tendència: ICV-EUiA i C's –recordem que són els partits amb més universitaris– són els que tenen un percentatge major de rendes altes, i en canvi el PSC i el PP tenen el percentatge de rendes baixes més alt.

En definitiva, amb les dades del Baròmetre no podem afirmar que la pertinença a classe social i els ingressos familiars puguin determinar el vot. Tot i així, aquesta conclusió no ha de ser pas definitiva. Les respostes sobre ingressos econòmics i pertinença a classes socials mai no han sigut del tot sinceres en les enquestes. A més, si analitzem la distribució de vot real als barris de la ciutat de Barcelona, sí que s'observa una clara tendència. CiU i el PP treuen els seus millors resultats en barris benestants, allà on les rendes són més altes i els preus de les vivendes més elevats, fet que contradiria les observacions dels resultats del Baròmetre. En canvi, sí que coincideix en la tendència observada que l'electorat del PP es concentra

**Tenen electorat masculí C's (66,2%),
Esquerra (60%) i ICV-EUiA (54,4%)
i femení el PP (58,1%) i el PSC (57,4%),
i més lleugerament CiU (51,5%)**

en els barris de major i menor poder adquisitiu i, a la vegada, els votants d'Esquerra i ICV-EUiA en els barris de poder adquisitiu mitjà.

Si el posicionament en l'eix ideològic dreta / esquerra tan important per decantar el vot per uns partits o per uns altres no pot explicar-se per la posició social, quins elements són els que l'afavoreixen? Probablement caldrà buscar la resposta en alguna altra banda. Una poden ser els elements de la cultura política personal relacionats amb la tradició familiar, els valors religiosos o el record emotiu de fets històrics recents com, per exemple, la vivència pròpia o de pares i avis respecte la guerra civil. L'altra resposta possible pot anar relacionada amb la professió i, sobretot, amb el fet de treballar per compte propi o per compte d'altri. És a dir, si, independentment dels ingressos, els obrers, funcionaris i estudiants poden tenir més tendència a votar partits d'esquerra en comparació amb els autònoms, petits empresaris i professionals liberals.

Conclusions

La llengua habitual, el lloc de naixement i el lloc de naixement dels pares són factors que afavoreixen un posicionament en l'eix nacional que, al seu torn, afavoreix la tria de partits nacionalistes catalans. En canvi, la classe social subjectiva i el nivell d'ingressos no sembla en princi-

pi explicativa d'un posicionament en l'eix ideològic, i per tant tampoc de la tria de partits de dreta o d'esquerra.

Un cop hem arribat fins aquí, sí que veiem que hi ha factors que poden afavorir la tria de determinats partits dins de cada espai polític. Així, trobem un bloc de partits –Esquerra, ICV-EUiA i C's– amb un predomini de vot jove, amb un nivell més alt d'estudis i una tendència a ser votats més per homes que no pas per dones. D'aquests tres partits, Esquerra i ICV-EUiA són molt propers pel que fa a la posició ideològica, fet que provoca que els seus electorats s'assemblin molt, tant en valors ideològics com en estructura sociodemogràfica, i siguin els més semblants que hi ha actualment en el sistema de partits català.

Per altra banda, trobem un altre grup de tres partits, PSC, CiU i PP, que són més votats preferentment pels segments d'edat més alta, per les dones i pels que tenen menys estudis. Què diferencia aquests tres partits dels altres? Aquest segon bloc de partits, en comparació amb els altres són clarament els partits més votats del seu espai polític i tenen més repercussió mediàtica.

Què tenen a veure Esquerra, ICV-EUiA i C's? Són partits més radicals? Més alternatius? Més petits? C's és un partit no consolidat en el sistema de partits català i ara per ara les dades ens col·loquen el PP com a partit més extrem que C's en els dos eixos ideològics. Però, en canvi, Esquerra i ICV-EUiA són partits situats més als extrems en els eixos ideològics i nacional que no pas CiU i el PSC. Cal dir també que els electors que afirmen ha-

Si l'eix idelògic, tant important per determinar el vot, no pot explicar-se per la posició social, quins són els elements que l'afavoreixen? La cultura política personal i la professió

ver votat en blanc en les eleccions del 2006 també segueixen parcialment aquesta tendència: es tracta d'un vot que decreix amb l'edat i molt majoritàriament masculí.

En definitiva, com ja hem vist en l'edat, s'estableix certa complementarietat entre partits d'ideologia semblant: CiU – Esquerra, Esquerra + ICV-EUiA – PSC i PP – C's. El gènere, el nivell d'estudis i, sobretot, l'edat davant d'un mateix espai polític, afavoreixen la tria d'un partit o d'un altre. |

+ INFO

Fonts

- ▣ CEO, *Baròmetre d'opinió política, estudi R-412*. Gener de 2008.
- ▣ Sondeig d'opinió *Catalunya* de l'Institut de Ciències Polítiques i Socials (ICPS) 2007

Articles

RENIU, J. M., «Una revisió de l'espai polític i electoral català». *Eines per a l'Esquerra Nacional*, número 1. Estiu 2007.

Enllaços

- ▣ Centre d'Estudis d'Opinió (CEO)
www.idescat.cat/cat/idescat/estudisopinio/
- ▣ Sondeigs de l'Institut de Ciències Polítiques i Socials (ICPS)
<http://www.icps.cat/sondeigs.asp>